

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

privind supravegherea și controlul parlamentar al activității serviciilor de informații și siguranță națională

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

PREAMBUL

Serviciile de informații și siguranță națională sunt autorități administrative autonome ale statului român, cu competență în domeniul culegerii și valorificării informațiilor destinate apărării securității și realizării siguranței naționale.

Existența serviciilor care desfășoară activități secrete de informații, expresie a democrației și statului de drept, este consacrată în Constituția României, iar sarcinile, competențele și atribuțiile lor sunt stipulate în legi organice.

În conformitate cu prevederile constituționale, serviciile de informații și siguranță națională se subordonează exclusiv voinței poporului pentru garantarea suveranității, a independenței și a unității statului, a integrității teritoriale a țării și a democrației constituționale.

Pe cale de consecință, Parlamentul României, ca organ reprezentativ al poporului român, ca unică autoritate legiuitoare a țării, este singura autoritate cu competență în supravegherea și controlul activității serviciilor de informații și siguranță națională în scopul asigurării, în conformitate cu prevederile Constituției, a echidistanței politice și a transparenței față de societatea civilă, precum și al menținerii raționalității sociale cerute de necesitățile de protejare și afirmare a valorilor și intereselor națiunii române.

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Scopul legii

Art. 1. Scopul prezentei legi este instituirea sistemului de supraveghere parlamentară a serviciilor de informații și siguranță națională și a controlului asupra activității acestora, drept garanție a respectării Constituției și a legilor în desfășurarea activităților informative și tehnico-operative secrete.

Obiectivele supravegherii și controlului parlamentar

Art. 2. Supravegherea și controlul Parlamentului asupra activității serviciilor de informații, denumite în continuare "*serviciile*", au ca obiective:

a) informarea cuprinzătoare asupra activității generale a serviciilor;

b) informarea asupra evenimentelor deosebite care privesc securitatea și siguranța națională;

c) examinarea și avizarea documentelor generale de organizare, planificare și reglementare a activității serviciilor în planul orientărilor strategice referitoare la securitatea și siguranța națională;

d) avizarea proiectelor de buget și a planurilor economice, precum și controlul execuției acestora.

e) supravegherea modului în care serviciile își exercită funcțiile, respectiv examinarea documentelor cu privire la comportamentul acestora în îndeplinirea activităților operaționale pentru a se stabili dacă au executat acte care nu au fost autorizate, au contravenit propriilor reglementări sau dacă atribuțiile au fost exercitate inefficient.

**Principiile
supravegherii și
controlului
parlamentar**

Art. 3. Supravegherea și controlul Parlamentului asupra activității serviciilor de informații și siguranță națională se realizează conform principiilor:

a) statul este unicul beneficiar al activităților de informații desfășurate de servicii;

b) serviciile de informații și siguranță națională răspund numai față de autoritățile constituționale ale statului;

c) Parlamentul este suveran și controlează executivul în ceea ce privește elaborarea, aplicarea și revizuirea politicii de securitate;

d) Parlamentul deține rolul constituțional unic în autorizarea și controlul cheltuielilor destinate funcționării serviciilor și desfășurării activităților de informații pentru securitate;

e) serviciile de informații și siguranță națională și membrii acestora sunt neutri din punct de vedere politic;

f) comisiile parlamentare de control au acces la informații secrete de stat și exercită un rol activ în numirea șefilor serviciilor de informații;

g) pregătirea personalului serviciilor, cultivarea profesionalismului acestora, a respectului normelor democratice și a drepturilor omului constituie o coordonată permanentă a controlului.

h) numai un sistem de control care să asigure răspunderea serviciilor față de fiecare dintre puterile statului va putea împiedica executivul sau alte instituții ale statului de drept să le folosească în mod abuziv în favoarea propriilor scopuri politice.

Componentele supravegherii parlamentare

Art. 4. Supravegherea parlamentară constă în monitorizarea activității generale a serviciilor în ceea ce privește:

a) modul în care politica națională de securitate afectează viața cetățenilor, valorile și bunăstarea lor, consecințele acestei politici asupra drepturilor și libertăților fundamentale, democrației și resurselor financiare;

b) subordonarea serviciilor față de valorile și interesele naționale de securitate;

c) asigurarea capacităților optime de îndeplinire a atribuțiilor ce revin serviciilor pentru realizarea siguranței naționale;

d) independența serviciilor față de orice interese politice de partid, grupuri de presiune ori influențe care le-ar afecta obiectivitatea și probitatea activității;

e) prevenirea și eliminarea riscurilor de deturnare a activității serviciilor de la misiunile legale ale acestora prin acțiuni de natură să afecteze ordinea constituțională și funcționalitatea instituțiilor democratice sau să încalce drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor români;

f) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor români garantate constituțional, în cadrul procedurilor secrete ale activității de informații;

g) legalitatea și oportunitatea procedurilor de obținere a informațiilor prin operațiuni care necesită restrângerea temporară a exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale;

h) eficacitatea măsurilor contrainformative destinate formării și consolidării educației civice de securitate a populației.

**Controlul
parlamentar**

Art. 5. Controlul parlamentar constă în activitățile concrete de verificare a constituționalității și legalității activității serviciilor de informații și siguranță națională în directă relație cu prevederile art. 2 și 4.

CAPITOLUL II

**ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COMISIILOR ȘI A
COMITETELOR DE SUPRAVEGHERE ȘI CONTROL
PARLAMENTAR**

**Competența
Supravegherii
și controlului
parlamentar**

Art. 6. (1) Competența supravegherii și controlului parlamentar revine Parlamentului în ansamblul său, precum și comisiilor parlamentare desemnate în acest scop.

(2) Parlamentul în ansamblul său realizează supravegherea activităților serviciilor prin formele de control prevăzute de Constituție și de legile speciale în materie, precum și prin interpelări și comisii speciale de anchetă în probleme de securitate și siguranță națională:

(3) Supravegherea și controlul activității serviciilor naționale cu statut de autoritate publică autonomă se realizează prin:

a) Comisia comună permanentă a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității serviciilor de informații și siguranță națională:

- Serviciul Român de Informații
- Serviciul de Protecție și Pază
- Serviciul de Telecomunicații Speciale

b) Comisia specială a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului de

Informații Externe

c) Supravegherea și controlul activității serviciilor de informații departamentale din cadrul Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor, Ministerului Justiției și a altor ministere în măsura în care dispun de astfel de servicii, se realizează de Comisia de apărare, ordine publică și siguranță națională a Camerei Deputaților, în cadrul căreia se constituie comitete de supraveghere și control.

Constituirea comisiilor

Art. 7. (1) Comisiile se constituie la începutul fiecărei legislaturi și își desfășoară activitatea până la predarea gestiunii comisiilor din următoarea legislatură.

(2) Comisia permanentă comună și Comisia specială prevăzute la articolul 6, alin. 3, punctele (a) și (b) se compun din 5-9 membri, asigurându-se reprezentarea proporțională a fiecărui partid parlamentar..

(3) Membrii comisiilor, președintele, vicepreședintele și secretarul acestora se aleg în ședința comună a celor două Camere, la propunerea Birourilor permanente ale acestora, prin consultarea liderilor grupurilor parlamentare, cu votul majorității deputaților și senatorilor.

(4) Președintele, vicepreședintele și secretarul comisiei constituie biroul acestora.

(5) După alegere, membrii Comisiei depun în fața celor două Camere următorul jurământ :
„Eu,, jur să păstrez secretul asupra documentelor, datelor și informațiilor de care voi lua cunoștință în exercitarea atribuțiilor, atât în timpul mandatului, cât și după încetarea acestuia. Jur pe propria răspundere că nu am făcut parte din structurile fostei securități și că nu fac parte din cadrele serviciilor secrete de informații și siguranță națională”.

(6) Membrii comisiilor nu pot face parte, în același timp, din alte comisii parlamentare și nici din Guvern.

(7) În cazul încetării mandatului unui membru al comisiei, grupul parlamentar respectiv poate face o propunere de înlocuire, care urmează a fi supusă votului în condițiile alin. (3).

(8) Comisiile își exercită mandatul pe durata legislaturii în care au fost desemnate.

Art. 8 (1) Membrii comisiilor au obligația de a solicita Oficiului Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat eliberarea certificatului de securitate pentru accesul la informații clasificate secrete de stat și N.A.T.O.

(2) Neacordarea certificatului de securitate de către Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat duce la pierderea calității de membru al comisiei.

(3) În situația prevăzută la alin. (2), grupul parlamentar va proceda la nominalizarea altei persoane care este posesoarea certificatului de securitate.

Constituirea comitetelor de supraveghere și control

Art. 9. (1) Comitetele de supraveghere și control prevăzute la art. 6 alin. (3), lit. (c) se desemnează din rândul membrilor comisiilor respective cu acordul birourilor permanente ale celor două Camere. Fiecare comitet își alege președinte și secretar.

(2) Componenta numerică a comitetelor de supraveghere și control pentru fiecare serviciu sau structură departamentală de informații se stabilește prin regulamentele de organizare și funcționare a comisiilor parlamentare de control prevăzute la art.

6, alin. (3).

(3) Comitetele de supraveghere și control sunt subordonate biroului comisiei și își desfășoară activitatea pe baza planurilor de control aprobate de președinții comisiilor prevăzute la art. 6 , alin. (3), lit. (c).

(4) Lucrările comitetelor prevăzute la alin. (1) se desfășoară în prezența președintelui, vicepreședintelui și a secretarului comisiilor în cadrul cărora acestea sunt constituite.

Consultanții și experții comisiilor

Art. 10 (1) Comisiile parlamentare, respectiv comitetele de supraveghere și control pot folosi specialiști în domeniu în calitate de consultanți sau experți.

(2) Consultanții și experții se supun obligației de păstrare a secretului prevăzute în prezenta lege, inclusiv în relația lor cu serviciile.

(3) Consultanții și experții trebuie să fie posesori ai certificatelor de securitate eliberate de Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat

Atribuțiile comisiilor și ale comitetelor de supraveghere

Art. 11. Atribuțiile comisiilor și ale comitetelor de supraveghere și control în domeniile în care își desfășoară activitatea sunt:

(1) să se informeze sistematic cu privire la modul în care se desfășoară activitatea serviciilor pentru a putea veghea la legalitatea acesteia, scop în care:

a) primesc spre avizare documentele generale de planificare a activității de informații;

b) examinează, lunar, pe bază de rapoarte sau

informări, după caz, modul în care au fost respectate normele legale în domeniul operațional;

c) analizează rapoarte trimestriale asupra destinației informărilor realizate de servicii și a structurii acestora în funcție de amenințări sau natura problemelor sesizate;

d) primesc rapoarte semestriale privind autorizările eliberate pentru culegerea de informații prin operațiuni care implică restrângerea temporară a exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale, cu menționarea naturii motivelor, în funcție de amenințări;

e) primesc spre examinare câte un exemplar al documentelor înaintate Parchetului cu privire la acte ale angajaților serviciilor susceptibile a constitui infracțiuni comise în exercițiul funcției;

f) examinează dările de seamă statistice anuale ale Comisiilor de disciplină, consiliilor de onoare, consiliilor de judecată sau alte asemenea organisme interne ale serviciilor care dezbat și sancționează cazurile de conduită negativă a angajaților acestora;

g) examinează, pe bază de raport anual, indicatorii de bază ai activității serviciilor de informații și siguranță națională;

h) primesc sintezele controalelor Curții de Conturi efectuate asupra execuției bugetare a serviciilor;

i) examinează proiectele de buget pentru servicii și prezintă comisiilor parlamentare de specialitate observațiile și propunerile sale cu privire la alocațiile bugetare;

j) controlează modul de utilizare a fondurilor bănești destinate prin bugetul de stat precum și constituirea și folosirea mijloacelor extrabugetare;

k) primesc sistematic buletine informative privind problematica de securitate sau de siguranță națională gestionată de servicii;

(2) cercetează cazurile individuale în care, în desfășurarea activității serviciilor, sunt reclamate încălcări ale prevederilor Constituției și ale legilor,

în ceea ce privește:

- a) angajarea competențelor acestora;
- b) imperativele garantării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor români;
- c) echidistanța și neutralitatea;
- d) folosirea ilegală și abuzivă a mijloacelor sau metodelor de desfășurare a activității secrete de informații;

e) conduita abuzivă și ilegală din partea angajaților serviciilor în exercițiul funcției.

(3) analizează și cercetează, la cererea oricăreia dintre comisiile permanente ale celor două Camere ale Parlamentului sesizările cetățenilor care se consideră lezați în drepturile și libertățile lor, prin mijloacele de obținere a informațiilor privind siguranța națională;

(4) anchetează evenimentele cauzate de activitatea neadecvată a serviciilor sau membrilor acestora;

(5) audiază candidații propuși de Președintele României pentru funcțiile de director al serviciilor pentru care legea prevede această procedură de numire și să întocmească un raport pe care îl prezintă plenului Camerelor reunite în ședință comună;

(6) examinează rapoartele adresate Parlamentului, potrivit legii, de către directorii serviciilor și prezintă Birourilor permanente ale celor două Camere punctul de vedere al comisiilor prin întocmirea unui coraport;

(7) verifică respectarea dispozițiilor legale privind funcționarea regiilor autonome, a societăților comerciale de producție, instituțiilor sanitare și asociațiilor cu caracter cultural-sportiv din cadrul serviciilor;

Obligația de informare

Art. 12. (1) Comisiile parlamentare vor fi permanent înștiințate cu privire la activitățile serviciilor care sunt în responsabilitatea lor de control, potrivit scopului legii, cu excepția acelor

situații în care, pentru a se preîntâmpina prejudicierea unor interese fundamentale ale României, această înștiințare prealabilă se limitează la președinții comisiilor, președintele Camerei Deputaților și președintele Senatului.

(2) Directorii serviciilor sunt obligați să ofere organismelor de control parlamentar prevăzute de prezenta lege informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor de supraveghere și control.

(3) Anual, directorii serviciilor prezintă comisiilor parlamentare, un raport secret al serviciului referitor la îndeplinirea atribuțiilor conferite prin lege, precum și un raport nesecret, destinat informării publice.

(4) Anual, în ședință comună a celor două Camere, comisiile parlamentare prezintă un raport referitor la activitatea desfășurată potrivit prezentei legi.

;

**Accesul la informațiile
necesare realizării
supravegherii
și controlului
parlamentar**

Art. 13. (1) În exercitarea atribuțiilor prevăzute în prezenta lege, comisiile solicită rapoarte, informări și explicații scrise, documente, date și informații și audiază persoanele care au legătură cu obiectul controlului.

(2) Serviciile sunt obligate să pună la dispoziția comisiilor, în timp util, rapoartele, informările, explicațiile, documentele, datele și informațiile solicitate și să permită audierea persoanelor indicate.

(3) Fac excepție de la prevederile alin. (2) acțiunile informative și activitățile operative aflate în curs de derulare și a căror cunoaștere le poate periclita scopul.

(4) Sunt exceptate accesului sursele de

informații, mijloacele și metodele secrete specifice activității serviciilor.

**Aprecierea situațiilor
de limitare a accesului
la informații**

Art. 14 (1) Accesul la informațiile de natura celor prevăzute la art. 13, alin. (3) trebuie să fie justificat de sesizarea Comisiilor parlamentare în legătură cu existența vreuneia dintre situațiile prevăzute la art. 2, litera "e" și art. 4, literele "d" și "e".

(2) Activitățile informative și acțiunile operative al căror scop ar putea fi periclitat prin furnizarea de informații privind obiectul acestora se apreciază de către președinții celor două Camere pe baza referatului de oportunitate, după caz, și a audierii directorului serviciului care are motive să ridice excepția de acces.

(3) Președinții celor două Camere, dacă nu sunt de acord cu excepția ridicată, o supun medierii Președintelui României.

**Caracterul secret al
activității de supra-
veghere și control
parlamentar**

Art. 15. (1) Lucrările comisiilor de control și ale comitetelor de supraveghere sunt secrete.

(2) Membrii acestora sunt obligați la păstrarea secretului asupra problemelor dezbătute sau cunoscute ca urmare a calității deținute, inclusiv după expirarea mandatului.

**Informarea publică
asupra activității
de supraveghere
și control
parlamentar**

Art. 16. (1) Informarea publică asupra activității de supraveghere se realizează prin:

a) rapoarte asupra activității de supraveghere și control prezentate Parlamentului anual, care se publică în Monitorul Oficial;

b) declarații sau comunicate asupra rezultatelor controalelor sau anchetelor în cazuri sau situații de notorietate publică;

c) conferințe de presă prilejuite de evenimente care privesc activitatea de supraveghere și control parlamentar și care prezintă un interes public general.

(2) Informările publice prevăzute la alin. (1) se vor realiza cu respectarea prevederilor legale referitoare la protecția informațiilor clasificate.

CAPITOLUL III

DISPOZIȚII PROCEDURALE

**Solicitarea
informațiilor
necesare
supravegherii și
controlului
parlamentar**

Art. 17. Solicitarea datelor și informațiilor necesare comisiilor și comitetelor, precum și orice alt demers în relațiile acestora cu serviciile se realizează numai prin intermediul președinților acestora, adresate directorilor serviciilor.

**Desfășurarea
activităților de
control și
consemnarea
concluziilor,
constatărilor și
propunerilor rezultate**

Art. 18. (1) Activitățile de control ale comisiilor și comitetelor se realizează prin:

a) examinarea documentelor solicitate serviciilor la sediul acestora sau la sediul comisiilor parlamentare;

b) controlul implementării în documentele de organizare și planificare a activității serviciilor a sarcinilor rezultate din legi, hotărâri ale Guvernului și ale C.S.A.T.;

c) audieri la sediul comisiei sau al serviciilor, dacă persoanele care fac obiectul audierii fac parte din categoria celor a căror identitate sau calitate trebuie protejată, conform legii;

d) studiul și analiza documentelor de informare destinate comisiilor și comitetelor de supraveghere, în conformitate cu legea;

e) examinarea documentelor care, potrivit legii, sunt supuse avizării comisiei sau comitetelor;

f) analiza și evaluarea referirilor mass-media la adresa serviciilor ori a personalului acestora;

g) controlul activităților de relații publice ale serviciilor;

h) verificarea sesizărilor adresate comisiei referitoare la activitatea serviciilor ori a personalului acestora;

i) auditarea eficacității activității serviciilor sub raportul receptivității, al deciziilor și acțiunilor beneficiarilor de informații din domeniul siguranței naționale ;

j) verificarea independenței și neutralității politice a informării.

(2) Constatările, concluziile și propunerile rezultate în urma acțiunilor de control se consemnează în rapoartele întocmite de comisiile sau comitetele de supraveghere și control.

(3) Rapoartele cuprinzând rezultatele controlului sunt supuse dezbaterii și aprobarea plenului comisiilor și se înaintează conducerii serviciului controlat, președinților celor două Camere ale Parlamentului și Consiliului Suprem de Apărare a Țării, după caz.

(4) Rapoartele care conțin date secrete se clasifică potrivit Legii protecției informațiilor clasificate.

(5) Datele cu caracter secret consemnate în rapoartele întocmite de comisiile sau comitetele de supraveghere și control nu pot fi făcute publice.

Ședințele comisiilor și comitetelor

Art. 19 (1) Ședințele comisiilor sau ale comitetelor se desfășoară în prezența a cel puțin 2/3 din numărul membrilor acestora.

(2) La ședințele comisiilor sau ale comitetelor pot participa, oricând consideră necesar, președinții celor două Camere ale Parlamentului.

(3) Comisiile și comitetele pot invita la ședințele acestora consultanți sau experți a căror prezență este apreciată ca necesară.

(4) În exercitarea atribuțiilor care le sunt conferite prin prezenta lege, comisiile adoptă hotărâri, recomandări ori alt tip de decizii, în virtutea împuternicirilor prezentei legi, cu votul majorității membrilor săi.

(5) Dezbaterile comisiilor se consemnează în stenograme ori audiograme, al căror regim se stabilește prin regulamentul comisiilor, în conformitate cu prevederile legale privind informațiile clasificate.

Protecția persoanelor audiate

Art. 20 (1) În conformitate cu prevederile legale referitoare la protecția identității și calității ofițerilor de informații, precum și a celor care se referă la protecția martorilor, comisiile și comitetele vor lua în considerare aceste dispoziții.

(2) Comisiile și comitetele sunt obligate a obține consimțământul oricăror alte persoane audiate în ceea ce privește dezvăluirea identității acestora.

**Dispoziții privind
interpelările
parlamentare**

Art. 21. Interpelările parlamentare nu pot conține date care ar permite deconspirarea identității și calității ofițerilor de informații și nici invoca numele unor persoane într-un context prin care li s-ar leza dreptul la imagine sau li s-ar aduce atingere drepturilor și libertăților constituționale.

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII FINALE

**Caracterul
deciziilor**

Art. 22 (1) Potrivit prezentei lei, deciziile comisiilor sau comitetelor de supraveghere și control creează o obligație de conformare, oricare ar fi destinatarul.

(2) Neconformarea se sancționează potrivit dispozițiilor legale referitoare la abuzul în serviciu.

**Documentele
comisiilor și
comitetelor de
supraveghere și
control**

Art. 23 (1) Documentele comisiilor se păstrează în arhiva proprie, cu respectarea normelor legale privind protecția informațiilor clasificate.

(2) La sfârșitul legislaturii, documentele comisiilor și comitetelor vor fi inventariate și sigilate sub supravegherea membrilor acestora și predate comisiei alese de noul Parlament împreună cu documentele preluate de la comisiile anterioare, conform regulamentului de funcționare al comisiilor.

Art. 24. În aplicarea prezentei legi, comisiilor vor elabora și înainta spre aprobare birourilor permanente ale Camerelor Parlamentului regulamentele proprii de organizare și funcționare, precum și normele metodologice de realizare a supravegherii și controlului parlamentar.

Art. 25. Hotărârea Parlamentului nr. 30/1993 privind organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 133 din 23 iunie 1993, precum și orice alte dispoziții contrare se abrogă.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din, cu respectarea prevederilor articolului 74, alin. (1) din Constituția României.

**PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

Valer Dorneanu

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din, cu respectarea prevederilor articolului 74, alin. (1) din Constituția României.

**PREȘEDINTELE
SENATULUI**

Nicolae Văcăroiu